

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 11. zjut. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 kroone. Za manj premožne 4 kroone za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. »Narodna tiskarna« v Gorici.

Naročnino in oznanila sprejema upravnništvo v Gorici, Semenska ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Cornò) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Katoličanstvo in napredek.

Govoril na drugem slovenskem katoliškem shodu dr. Jos. Pavlica.

I. V katekizmu — načela napredka.

Drug nauk v katekizmu se glasi: da je Bog sam človeka ustvaril in sicer po svoji podobi. To pomeni, da ima um ali pamet in prosto voljo. Ta nauk je naš nauk, kateri nam je Jezus Kristus razodel, in zraven še tudi, da smo vsi otroci božji.

Možje krščanski! Bral sem te dni izrek nekega zgodovinarja, ki ni naše vere (Ad. Harnach), ki pravi: Jaz merim zaslužene može po tem, kolikor so storili za povikšanje cene ali vrednosti človeka. Modra beseda!

Ali vprašam, kje najdete v celi zgodovini kaj podobnega, kar bi bilo človekovo vrednost tako povišalo, kot Kristusov nauk, da je človek po božji podobi ustvarjen, da je otrok božji in sicer vsaki človek — ne le veleumi — in da je ena sama bora duša — če tudi ne učena ali velumna — več vredna kot ves svet?

Kdo je torej največi mož in dobrotnik človeštva po onem izreku? Jezus Kristus. — Ali vprašam, kdo je pa ohranil človeštvu ono plemenito pismo Jezusa Krista? Katoliška cerkev, katere edina brani ceno in vrednost človeka proti vsem poskusom znanosti in sofistikacije, češ, da je človek ves pokvarjen in sama hudoba, da je pokveka nesrečna, da je žival, da toliko velja, kolikor dela ali misli ali zasluži ali plača. Ta nauk pa je odlično napredno načelo, ker, kaj nam pomaga ves napredek, če pa sami nič vredni nismo? Kaj nam pomeni vse delo, vsa znanost in vsa omika, če človek osebno nič ni?

Iz tega načela sledi pa še velika zapoved napredka: da mora človek um razsvetliti in spopolniti, voljo pa utrditi v moški značaj. In tudi od tod se nam odpre pogled v daljavo brez konca. Um

— in vsakega človeka um — je podoba božjega uma, ki je neskončno moder in vseveden, torej je naša dolžnost: napredovati brez konca, le naprej za svojim vzorom in izvornikom. In sicer je znanje in torej tudi učenje vže samo ob sebi dobro in zapovedano, tudi če nima naravnost praktičnega namena, ker spolnjuje božjo podobo: um človeški. In če bi kedaj prišli oni srečni časi, o katerih govorijo socialisti, ko bodo namreč vsi ljudje učeni, ker bodo telesno delali le po eno ali dve uri na dan (Bebel I. str. 343—348.) — in še to le bolj na lahko, kakor za telovadbo —, porečemo mi katoličani: Le še naprej, ker smo še silno daleč od vzora našega uma in naše volje — od uma vsevednega in vsemodrega in od volje vsemogočne. S kako pravico nam smejo torej nasprotniki očitati, da smo nesposobni za napredek, ko imamo tako odlično napredne nauke? (Odobranje.)

Navedel bom še en poglobilni nauk naše vere, ki je odločilen za napredek človeštva: bratstvo. Poedini človek sam za se je slaba moč in ne bi mogel mnogo doseči, le v slogi in združenju ljudi je poroštvo napredka. In to veljavno načelo napredka, kdo je naučil človeški rod? Jezus Kristus. Zapoved ljubezni in bratstva je njegova zapoved, a iz nje izvirajo načela združevanja in sodeiovanja poedincev, družin, društev, ali tudi načelo bratstva narodov med seboj.

Vprašam: Kedo pa hrani in vzdržuje to načelo vže XIX stolet? Katoliška cerkev in ona edina ker vsa druga veroizpovedanja so spojena več ali manj s to ali ono narodnostjo, katoliška cerkev edina je za vse narode, katere torej po svojem poklicu družijo na bratsko sodelovanje za napredek. Koliko se dandanes govori o napredku, ki vendar ravno to načelo napredka pojema. Narodje so pozabili, da so si bratje. Oborožili so velikanke vojske z groznim orožjem, kakor

da hočejo eden drugega raztrgati. Ali je to bratstvo? Ali je to napredek? Koliko bi narodje napredovali, ako bi naše načelo bratstva sprejeli in one ogromne vojne sile uporabili za kulturni napredek? In kedo bi bil tega vesel bolj ko katoliška cerkev? (Odobranje.)

Mi nimamo naukov, ki bi bili nasprotni napredku. — Katere nauke pač mislijo naši nasprotniki? Pravijo: „Vi učite ljudi, da so ustvarjeni za nebesa, da je tam njih prava domovina. Vsled tega ne morete imeti veselja na tem svetu, ne more vas prav zanimati.“

Nasprotniki si pač to stvar tako-le mislijo: Verni katoličani denejo roke križem, se zamislijo in čakajo, da jih angelji božji potegnejo v nebesa!

Ali to ni tako. Človek je res ustvarjen za nebesa, ali nebesa si mora prislužiti z delom in trpljenjem na tem svetu. Nebesa ga torej ne motijo pri delu, ampak nasprotno, če mu je včasih delo vže pretežko, tedaj ga veselo upanje spodbuja k vstrajnosti. Si taede labor, respice praemium. Veselite se, ker veliko je naše plačilo v nebesih.

Pravijo: „Vi učite ljudi, da je bolje moliti ko delati; v resnici pa velja le delo.“

Odgovarjam: Mi ne ločavamo molitve od dela, ampak učimo: Moli in delaj! Molitev, ki delo brani, ni prida, delo samo pa, naj je gospodje kapitalisti še toliko proslavljajo, je trpljenje, je tlaka. In ako bi slavitelji dela brez molitve morali trdo delati kakor njih delavci, bi sami čutili: kaj je delo brez molitve.

Pravijo dalje: „Vi učite, da se mora človek zatajevati in da torej ne sme uživati sveta, ker je bogastvo in veselje greh ali vsaj v greh vodi. S tem pa zatirate čvrsto naravno življenje.“

Odgovarjam: Bili so naši nasprotniki, ki so narod učili: „Da smo rojeni, to je gorje, to nesreča je največja“, ki so želeli, da bi solnce več ne sijalo temu

uri, ker hoče spolnovati tudi nedeljsko zapoved, kakor jo mora vsak katoliški kristijan.

Torej kako bi ne bili hvaležni Bogu in zakaj bi iz srca ne zapeli „Te Deum“, da smo prišli pred 400 l. k Avstriji in v očetovsko skrb tako dobrih vladarjev iz habsburške lotrinške hiše?

Mogočna Avstrija nam pomaga k časnemu blagostanju, ona nam varuje materni jezik, ona nas je ohranila v sveti katoliški veri. Bog utruj vedno bolj Avstrijo in osrečuj blago vladarsko družino.

Štiri rimske patriarhalne cerkve.

(Piše J. K.)

Od lateranske cerkve smo sli romarji domov, ter smo se šele popoldne peljali k zadnji izmed štirih cerkva, katere smo morali obiskati, da smo se udeležili odpustkov. To je

Cerkev sv. Pavla izvan mesta.

Ker se sme glede zadobljenja odpustkov šteti dan na dva načina, ali po naše od jutra do večera, ali po cerkveno od predvečera do večera istega dne, tedaj smo obiskali cerkev sv. Pavla na isti poti dvakrat zaporedoma. Prvikrat je veljalo za isti dan, ker smo že obiskali one tri cerkve. Drugikrat pa je veljalo za drugi dan, ko bomo šele obiskali one

nesrečnemu svetu. Mi pa, mi smo se tem naukom uprli. Mi pravimo: Svet je lepo božje delo in človek je ustvarjen za veselje, ne za žalost in obup.

Krščansko življenje je veselo življenje, in to veselje izvira iz zavesti dobrotljive božje previdnosti. Kaj bi se mi jokali, kaj bi se morili s skrbljo za bodočnost, ko vemo, da so naši lasje od Boga seštetli in da enega lasu ne izgubimo brez vednosti dobrega Stvarnika. Zato pa se imenuje naša vera nasproti vsem drugim naziranjem: evangelij. To je: vesela vest — vesela vera. Zatajevanje pa je potrebno, ali ne zatajevanje dobrih močij, ampak zatajevanje nagnjenj, ki so protivna napredku, časti in svobodi naše osebe. Mi ne branimo nikogar, da ne sme imeti posvetnega blaga ali da ga sme uživati, toda če pa kedo hoče vse imeti, sam uživati, ob trudu in znojnih drugih, tedaj pa pravimo: Zatajevanje!!

Možje krščanski! Kolikokrat nam nasprotniki govorijo, da mi bi morali lepo tihi biti, pokoro delati in moliti, svetnih rečij se nikoli dotakniti, kakor bi bile nečiste. Na drugi strani pa nam zopet očitajo, da smo menihi in da nismo za ta svet. Če bi torej mi nje poslušali, če bi vse javno delo — v gospodarstvu, v šoli in v politiki — popustili, ter šli na samoto molit, zdibavat in pokoro delat, ali veste kaj bi o nas potem rekli? Rekli bi: Ubogi norci, niso za ta svet!

Ali mi ostanemo tam, kjer je bil Jezus Kristus in kamor nas je on poslal: vedno med ljudmi, vedno med svetom, ker mi nimamo naukov protivnih napredku, mi imamo načela, ki tvorijo vsestranski napredek narodov.

(Dalje pride.)

Volilni shod v Črničah.

Volilni shod v Črničah sta sklicala v nedeljo 21. t. m. bivši deželni poslanec in župan Šempaski g. Faganel in ošeški vikar č. g. Knavs. Blizo 250 volilcev se

tri cerkve. Vendar so sli nekateri romarji drugi dan še enkrat k sv. Pavlu, ker jih je vlekla tje posebna lepota te cerkve. Od naših stanovanj blizu cerkve sv. Petra peljali smo se v kočijah čez angeljov most proti jugovzhodu skoz ulico via dei Banchi vecchi, skoz nekdanji Get, kjer so nas Judje predrzno gledali in obirali, pa le z jezikom, naimo razvalin cesarske palače na griču Palatinu na levi, po starodavni cesti via Appia, kraljica cest imenovani, do vrat sv. Sebastijana. Obiskali smo cerkvico „Domine quo vadis“ kjer se je prikazal Jezus sv. Petru, ko je mislil bežati iz Rima; stopili smo tudi v katakombe sv. Kalista, nekateri tudi v one sv. Sebastijana. Sploh so skoraj vse katakombe na tej strani mesta, tako da lahko rečemo, da smo se k sv. Pavlu vozili nad katakombami.

Kedo ne ve, da so katakombe podzemeljska pokopališča prvih kristjanov, sv. grobovi mučencikov, zbirališče preganjenih vernikov, ki so skoz 300 let tukaj opravljali službo božjo! Da, takrat so bili časi, da so se morali verniki skrivati, vendar se niso bali očitno spoznavati svojo vero, ter so za njo dali premoženje in življenje. Danes so pa drugi časi, da se vernikom ni treba skrivati in potikati po podzemeljskih rovih, imamo prekrasne cerkve na očitnem; vendar se le preveč sramujemo svojo vero očitno kazati pred nevernim svetom, ter gledamo bolj na

LISTEK.

K 400 letnici združenja naše dežele z Avstrijo.

(Konec.)

»Prosim Vas, pred vsemi rečmi, da naj se opravljajo prošnje... zahvaljenja za vse ljudi, za kralje in vse oblastnike, da bi mirno in pokojno živeli v vsi pobožnosti in čistosti.«
1. T moti. 2.

Letos je torej 400 let odkar smo Avstrijani. Ali pa imamo uzrok za to Boga zahvaljevati? Imamo jih uzrokov več! —

Veste, kaj zamore mala občina bodi si za cerkev, bodi si za ceste, uboge, ali druge občinske potrebe; velika občina pa veliko lahko stori v teh zadevah. Taku je z državami. Kaj bi bila mala goriška dežela sama zamogla izvršiti za blagor ljudstva? Ko smo prišli k Avstriji, so se začele ceste pravilno urejevati, mostovi zidati, cerkve oskrbovati, šole množiti, kmetijstvo podpirati. Sedaj nameravamo zidati železnico ob Bači in Soči do Trsta. Ta bo stala veliko milijonov. Goriška dežela sama bi tega nikakor ne zmogla. Ali se združenimi močmi se veliko stori. Že iz tega uzroka moramo hvaležni biti, da smo prišli k Avstriji. Pa imamo še druge uzroke.

L. 1508. so Benečani bili v deželi. Ko bi ne bili postali Avstrijci, bi nas bili

Benečani podjarmili in slovenski jezik bi bil že zamrl po Goriškem. Saj vidimo, kako malo pravični so nam še avstrijski Italijani v jezikovnih zadevah. Italijani v kraljestvu še sedaj hrepene po Goriški in mislijo imeti pravico do te dežele kot nasledniki Benečanov, ki so si svojili ta kraj. V italijanskih šolah vise na stenah zemljevidi, ki kažejo to avstrijsko deželo že kot italijansko pokrajino. Avstrija nas bo varovala. Avstrijska vlada bolj spoštuje naš jezik, kot bi ga bila italijanska.

Na dalje vemo, da so v 16. stoletju močno širili luterani svoje zmote na Goriškem. Kedo jim je vstavil pogubno delo? Avstrijski vojvode so pripomogli, da nam je ostal slovenski jezik, pa tudi neprecenljiv zaklad prave sv. vere.

Na dalje vemo, da je naša cesarska rodovina plemenitega, dobrotnega, usmiljenega srca.

Omenim le, da je sedanji presviti cesar dal sezidati že čez 600 cerkva in iz lastnega premoženja je daroval v času svojega cesarovanja nad 7 milijonov goldinarjev za cerkve. Koliko je dal še le za druge javne potrebe svojega ljudstva? Kakor je bil prvi cesar habsburški izgled krščanskega življenja, tako so tudi drugi bili vneti za čast božjo in zveličanje izročeni jim narodov. Tako sem čital v časopisih, da se danes Njihove Veličanstvo vdeleži tih sv. maše ob 8.

je zbralo po blagoslovu v veži „na pošti“. Prišlo je tudi nekaj mož izvan črniške občine. Da bi ne bilo tako neugodno vreme, dež z burjo, in ko bi bili prej zvedeli za shod, bi bili prišli na stotine. Ljudstvo se zaveda. Liberalni naprednjaki so mislili da se svojim nesramnim pisarenjem ugasio v ljudstvu katoliško zavest. Pihali so, ter vpihali plamen — katoliškega navdušenja, katero se kaže na dobro obiskanih shodih, katere prirejajo moške Slogine stranke; — prilajajo zabavljati in moliti, a nam so dobro došli, ker skrbijo, da je shod bolj živahen, ter smešijo sebe in svojo stranko.

Kmet Faganel in duhovnik dekan Gibič sta predsedovala. Govorili so na shodu Faganel, Knavs in dež. poslanec župnik Grca. F. je naslikal Sočino stranko kot protiversko, ki hoče politiko brez vere, kot protikmečko, ker ljudstvu vsiljuje za voditelje može ki ljudstvo izkoriščajo. Ozgosal je besede izgovorjene na shodu na Veliki Otavi: „Kmečki stan je zapuščen, torej živijo dr. Tuma“. Pripočil je izvolitev mož, ki se držijo gesla, vse za vero, dom, cesarja.

Drugi govornik č. g. Knavs je dokazal, da je „Soča“ in nje na stranka luteranska, kmetijskemu in delavskemu ljudstvu nasprotna, proticesarska. Zabavlja in smeši namreč molitev, bratovščine, duhovščino, sv. sakramente, celo Najsvetejšo, hoče vero in katekizem popravljati. Vse to je že Luter delal. Protijudska je, ker skrbi le za stanove, ki si znajo že sami pomagati in ne trpijo pomanjkanja. Voditelji Sočine stranke si opomorejo, kupujejo palače. Celo Mladočehi, razupiti liberalci, iščejo pomoč duhovščine v blagor ljudstva. „Soča“ pa niti ne pusti, da bi se duhovniki trudili za ljudstvo. Proticesarska je, ker ima liberalstvo načelo o ljudski suvereniteti in ne trpi vladarjev „po Božji milosti“. Pred liberalci je moral cesar bežati. Cesarska pesem obsoja liberalce z besedami: „Modro da nam gospodari (cesar) s svete vere pomočjo“, ne z abecede pomočjo. Liberalcem hočejo pomagati nekateri učitelji, katerih glasilo je izpovedalo, da se gre za gospodarstvo šole ali cerkve. S tako stranko nikdar.

Navdušeno pritrjevanje med govorom in burno ploskanje ob koncu je dokazovalo, da je govornik govoril iz srca v srce.

Č. g. Grca je načrtal požrtvovalnost dr. Gregoričica in nepošteno namene nasprotnikov, ki se kažejo posebno v delovanju ljudske posojilnice v Gorici, ki zdaj hoče političnim nasprotnikom kar vrat zadrgniti z izterjevanjem. Pojasnil je tudi volitve, kdo in kaj bomo volili. Ko je govornik slednjič stavil prašanje: S kom tedaj pojdemo z Gregoričcem ali s Tuma, je gromovito — „z Gregoričcem“ pokazal komu ljudstvo zaupa.

Na predsednikov poziv, naj se še kdo oglasi, morebiti iz nasprotne stranke, je dobro nabasani Štefnov stric povedal modre besede: „Kmetu nikdo ne pomaga.“

premoženje in prijetno življenje, kakor na zveličanje svoje duše. Pokažimo, da smo katoličani ne le kadar smo sami med seboj, ampak tudi kadar prihajamo med svet, ki se nam posmehuje in z besedo in slabim časopisjem napada ustanove katoliške cerkve.

Skoro celo uro se vozimo predenj pridemo k cerkvi sv. Pavla, ki je pol ure zunaj mestnega zidovja. Nekateri mislijo, da je ta cerkev ista, katero imenujemo „alle tre fontane“ t. j. pri treh studencih. Ne, cerkev, kjer je bil sv. Pavel obglavljen, kjer so nastali trije studenci, kamor je odskočila svetnikova glava, je še pol ure dalje. Tam so tri cerkevce skupaj, njih varuhi so očetje cistercijani med njimi tudi naš rojak iz Komna. Tam je tudi gozdni nasad velikanskih evkaliptovih dreves, katerim pripisujejo lastnost, da preganjajo „malario“, slab mrzlični zrak, ki okužuje rimsko okolico vsled močvirnega sveta. Iz evkaliptovega listja kuhajo liker t. j. žganje, kateremu primešajo sladkorja, ter ima prijeten duh in slast po evkaliptu. Lastnosti ima tiste, kakor vsako sladko žganje, da namreč toliko bolj mika kolikor več se ga kdo privadi; zdravilna moč tega likerja in drugih, naj jih tudi kuhajo menihi, je tako malenkostna, da je nobeden resen zdravnik ne priporoča, ampak odsvetuje. (Dalje pride.)

Zato moram reči živijo kmet, in nobeden drugi.“ (Ironično so mu ploskali.)

Slednič so vsi pritrdili predsednikovi resoluciji, da se shod izreče za to, da je treba pri volitvah stati na strani stranke, katere geslo je: vse za vero, dom, cesarja. Sklenil se je shod s trikratnim „živijo“ cesarju.

Dal Bog, da bi temu shodu sledili še drugi. Ljudstvo pričakuje poduka.

Nove volitve za državni zbor.

Na Goriškem so se začeli že oglašati kandidati. „Edinost“ v št. 227. je privlekla na dan g. Franca Podgornika. Ta kandidatura pa ni resna! Med drugimi svojstvi, ki ga priporočajo za državnega poslanca, je po „Edinosti“ to, da ni nikdar ljudi vabil v verski razkolu. Kdo bo „Edinosti“ veroval?!

V Trstvu je politično društvo „Edinost“ postavilo kandidatom za V. kurijo g. Otokarja Rybař-a; za Istro pa g. M. Laginjo, kateri zadnji gotovo prodere. —

Na Kranjskem bode mesto dvornega svetnika Šukljeja v dolenskih mestih kandidiral liberalcec dr. Slanc. Katoliško-nar. stranka mupostavi protikandidata. Na Notranjskem bode liberalni kandidat Ivan Božič iz Podrage. — Na Štajerskem je kandidat za ptujski volilni okraj dvorni svetnik dr. Ploj. Žičkar je kandidat za 5 kurijo vkljub gonji štajerskih liberalcev. — Nemška katoliška ljudska stranka je po svojih zastopnikih zborovala na Dunaju. Za vsako deželo izdajo posebni volilni oklice. Med njo in Čehi skušajo liberalci napraviti nepremostljiv brezen. Dosedaj se jim to ni posrečilo.

Zastopniki Jugoslovanov, češkega konservativnega plemstva in Treuinfelsove skupine v bivšem državnem zboru so se sešli na Dunaju. V načelih edini ostanejo združeni tudi v novem drž. zboru. Poročilo dopošljejo tudi Čehom in Poljakom. V kratkem se snidejo v Pragi, kjer bo Jugoslovane zastopal vitez Berks.

Politični pregled.

Pruska pravičnost. — Pruska vlada je prepovedala vse poljske zasebne šole v Berlinu, za katere ni dala vlada niti vinarja. — Tako vspeva pruska kultura.

Nemški kancelar knez Hohenlohe je odstopil. Naslednik njegov je grof Bülow. Sprememba ta kaže, da hoče Nemčija z vso odločnostjo nastopati v kitajskem vprašanju.

V Italiji se maje stolec ministerskemu predsedniku Saracco. Mož ima mnogo težav s sestavo vladnega poslovnega programa. Stari lisjak Crispi zopet sili na površje. Srečna Italija!

Angleške državnozbornske volitve so dovršene. Chamberlain, ki je iz trte izvil vojno z Buri, se s svojimi veseli zmage.

Vojna v južni Afriki še ni končana. Posamezni burski oddelki še vedno napravljajo sitnosti Angležem. Buri so raztrgali brzojavne zveze, katere so dosedaj imeli dobro zavarovane. Angleška vlada namerava v Transvaalu ostalim Burom odvzeti vse premoženje. Ako se to ne zgodi, pravi, bodo premožnejši Buri še vedno podpirali ustaše in vojne ne bo konec. Torej nasilstva na vsej črti.

Vojna na Kitajskem. — Nemčija in Anglija sta sklenili medsebojno pogodbo, koje ost je naperjena proti Rusom. Rusija namreč namerava za vojno odškodnino tirjati od Kitajcev Mandžurijo. In proti temu je naperjena nova pogodba. Vedno se bijejo nove prakse, v katerih plačajo evropske žrtve. A Kitajci se ne mislijo tako hitro vdati. Princ Tuan je izdal oklic, v katerem opominja svoje pristaše k potrpljenju, dokler roka Peiho ne zmrzne in zima mednarodne čete na severu ne pokonča. Vsak Kitajec mora biti pripravljen na trenotek, ko se porazijo vsi tuji. Kitajski zmaj pač ponosno dviga svojo glavo in prezirljivo zre na nemško maščevalnost.

Novice.

Duhovske premembe. — Č. g. Jožef Primožič, kurat v Logu, je postal župnik v Prvačini, č. g. Fr. Andrejšek,

kaplan v Prvačini pa je postal kurat v Logu.

Imenovanje. Minister za uk in bogocastje je imenoval gosp. Petra Senzig profesorjem risanja na tuk. c. kr. drž. realki. — Okrajni glavar v Pulju Rosetti je postal namestniški svetnik.

Odlikovanje. Višemu nadzorniku evidenčnega urada pri fin. ravnateljstvu v Trstvu g. Ivanu Macaku je bilo povodom njeg. umirovljenja po naročilu Nj. Velič. izrečeno najvišje priznanje.

Poroka nadvojvodinje. Nadvojvodinja Marija Imakulata Rajnerija se dne 29. t. m. poroči z vojvodo Robertom Württembergim.

V Gorici. — Mestni svet je v seji dne 19. t. m. podelil dijakom italijanske realne gimnazije v Pazinu v podporo 100 K. — Za nove instrumente mestne godbe 1074 K in za novo uniformo pa 1440 K. — Mesto plača 65044 K gospej Kožnarjevi za uporabo zidov pri novem trgu. — Razpisane so štiri Frintove ustanove po 400 K.

Deželni odbor naznanja, da razproda zastave, papirnate, lesene grbe in take iz krede, in druge stvari, ki so se nabavile o priliki jubilejskih svečanosti. — Ponudbe sprejema od danes naprej deželno knjigovodstvo, dočim je blago na ogled postavljeno v deželni dvorani.

Proti povišanju najeminskega davka so goriski meščani uležili prošnjo na mestni svet. Prošnja je zelo opravljena. Ne moremo se pa vjemati s predlogom prositeljev, da naj bi se namreč dotične svote, katere potrebuje gorisko mesto, skušale pridobiti na goriskem trgu, kamor zahajajo ljudje iz okolice, češ, na ta način bi mestu pomagali drugi, in bi ne bilo treba obremenjati domačih ljudi.

Par zanimivosti iz kazenske obravnave proti Gabrščeku dne 15. t. m. — Kakšne priče je imel Gabršček? Nastopil je pričar dr. Tuma.

Sodnik ga je pod prisego prašal, kaj ve povedati. Le-ta pa je začel cenčati o temperamentu svojem in Gabrščekovem. Pravi, da je on bolj flegmatičnega, Gabršček pa bolj sangviničnega temperamenta. Vsem navzočim se je to zdelo zelo učeno. Sodnik ga je opozoril, da to ne spada k stvari. Nato je začel obirati nekega profesorja v Gorici, katerega je imenoval „babea“, ki manj razume nego njegov 7 letni sinko. Sodnik ga zopet opozori, da naj govori o stvari in ali ve, da bi bil Gabršček kdaj pretil dr. Gregoričcu ali dr. Pavlici. Dr. Tuma se zopet spusti v dolgo razkladanje, kako sta se Gabršček in Pavlica pričkala v „Ljudski posojilnici“. Sodnik ga pod prisego vpraša: „Ali ste videli, da bi bil Gabršček žugal dr. Pavlici?“ Tuma: „Ne! Gabršček je samo mahal po svoji navadi z rokama. G. dr. Pavlica je sicer meni rekel: Gosp. predsednik, jaz protestiram proti takemu obnašanju v ljudski posojilnici, toda jaz sem mu odgovoril: Gosp. doktor, vi imate že leta, bodite mirni“. Sodnik pokliče Pavlico in ga vpraša, ali je res, kar pravi dr. T. Na to je dr. Pavl. vse pojasnil. Rekel je: „Dr. T. je bil zraven, ko mi je Gabršček žugal, on lahko o tem ve. Jaz sem takoj protestiral proti takemu obnašanju Gabrščekovemu in dr. Tuma mi ni odgovoril, da imam že leta in naj bom miren, ampak je rekel: „G. Gabrščeka sem že večkrat opominjal naj se dostojno in mirno obnaša, toda pri njem ne pomaga nič! To je resnica, ne pa kar je dr. Tuma zdaj povedal“. Sodnik praša g. Gabrščeka, ali je tako, kakor govori dr. Pavlica? Gabršček reče: „Tako je!“ Dr. Tuma molči.

(Dalje pride.)

Za prihodnje porotno zasedanje so bili izzrebani sledeči porotniki in sicer: Falzari Iv. K. — Žagar Josip — Jakil Andrej — Nanut Josip — Paternolli Jos. — Colobig Pietro — Legiša Jos. — Fornasier Peter Mikl. — Žagar Alojz — Kožuh Vincenz — Nigris Emil — Savorgnani Edv. — Sirk Miha — Liprandi Ernest — Jakončič Josip — Budin Ivan — Sauli Ferd. — Kodermac Josip — Angeli Jos. — Casagrande Angel — Princič Franc — Lokar Anton — Muha Edward — Dessenibus Maks — Biergotsch Alojz — Lapanja Blaž — Peric Ivan — Olivo Ivan — Chiurlo Anton — Balog Jos. — Dörtles Erminij — Holzer Ernest — Dvier Štefan — Meseine Vincenc — Beltramini Anton.

Namestniki: Šušič Miha — Palik Franc — Papis Ivan — Nardini Viktor — Cassini Josip — Perinčič Ludvik — Kosar Jos. — Sušek Ant. — Resberg Ivan.

Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je umrla v Podgori gospa Ivanka Kocjančič, roj. Jelen, soproga dobro znanega veleposestnika. Pogreb je bil v nedeljo 21. t. m. popoldne. Če tudi je bilo deževno, neprijetno vreme, zbralo se je k pogrebu mnogo gospode in družega ljudstva iz Gorice in okolice. Domači pevci so zapeli 3 žalostinke. Naj v miru počiva blaga gospa!

Razpis vrtnarične službe. Služba otroške vrtnarice v Pevmi pri Gorici se razpisuje s 600 K letne plače.

Postavno opremljene prošnje naj se do 31. oktobra t. l. dopošljejo podpisnemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Ljubljana, 14. oktobra 1900.

Narodni greh. — Zvedeli smo, da je nek Bukovec prodal cel hrib blizu Vrtojbe tujcem — Nemcem. Ze nekaj časa opazujemo, da tujcem vedno bolj diši naša krasna goriska okolica. Radi bi se je polastili, kakor se jim je posrečilo dobiti v svoje roke divni Bled na Gorenjskem. „A narodno grešimo“ — pravi kujžica „Naši narodni grehi“ na strani 99. — „ako omogočujemo tujcem, da se naseljujejo med nami s tem, da jim prodajamo svoj svet!“ — A kar je še bolj obžalovanja vredno v tem slučaju, je, da pridejo mej naše dobro slovensko ljudstvo ne le nasprotniki našega jezika, ampak tudi sovražniki naše vere!

Omenjeni tujci so namreč naturalisti — čudni, prečudni ljudje. Več takih se vidi po St. Petru, kjer so kupili tudi svojo hišo. Hodijo vedno razoglati, z dolgimi po hrbtu visečimi lasmi, in s predrznim obnašanjem. Naše ljudstvo jih imenuje „Kitajce“.

Žive se samo z sadjem in zelenjavo; mesa ne jedo. V cerkvi jih nikoli ne vidiš, pač pa slišiš od ljudi, da imajo čudno versko naziranje — je pač posebna verska sekta, ki namerava blizu Gorice postaviti si obširno naselbino. Varujte, domačini, svojo vero in dom — pred tujci! — Pozor, županstva! J. L.

Iz Bilj. Tuk. „Ungarežu“ prinesle so pred petimi leti rojenice dvojčka. Mož se je z njima tako ponašal, da je svojo srečo naznanil tudi ranjki presvitli cesarici, presil podpore za mleko — ter prejel z Dunaja 20 gl. — Pretekli ponedeljek pa je „Cirilček“ se igral ob mlaki pri opekarni — ter utonil. Izvlekli so otroka mrtvega. Krasi pazite na otroke!

S Krasa. Prihodnji teden, t. j. s prvim novembrom, obhodil bo vsak dan izvzemši nedelje c. k. selski pismonoša vasi blizu Komna in sicer bo šel iz Komna o poldne čez Volčji grad, kjer se bo kakih 20 minut pomudil, na Veliki dol, potem v Pliskavico (ne Pliskovica — kakor ne rokavica ampak rokavica), kjer se bo vstavljaj po 3/4 ure, potem skozi Kozovlje v Gabrovico, od koder se bo vrnil v Komna ob 6. uri zvečer. Da bi le dobre in vesele novice nosil!

Varujte se ognja! — Pretekli petek je pogorel premožen kmet v Selah pri Brestovici. Zgorelo je okoli 200 centov sena, veliko pšeničnega in ječmenega snopja, ves sirk v kitah in drugo. Gorelo je od 9. zjutraj do noči. Škoda je velika. — Kmetje, bodite previdni! Zdjaj je največ stelje in družega pod streho. Pazite, s kakšno svečavo greste zvečer k živini, pa tudi z svečplenkami in tobakom imejte skrb. Gospodar je bil zavarovan. Kako dobro je to, in vendar je še veliko takih ljudi tako neprevidnih in svojeglavnih, da posloplja z zavarovalne, drugi pa o pravem času zavarovalnine ne plačajo. Pozor torej in skrb!

Iz Kobarida. (Po shodu dr. Gregoričica.) Človeku se zares smilijo naši „naprednjaki“ okoli „Soče“, ko vidi, kako skušajo oprati sramoto raz sebe, ki so si jo nakopali o priliki Gregoričičevega shoda v Kobaridu. Na vse načine zavijajo in se zvijajo, da bi le zakrili svoj poraz. Ni mogoče! Samih Kobaridcev, ki so deležni zadnjega sramotnega nastopa ne more niti „Soča“ z vso svojo lažnjivo pisavo potolažiti. Zavrnilo in pribijmo le nekaj točk.

(Očea Devetak) „Soča“ piše: „Sprva je obljubil prostore g. Devetak, ki je pa obljubo preklical, ko je zvedel, za kaj se gre“. To je drzna laž. G. Devetak je bil naprošen, naj prepusti svoje prostore za zaupen shod dr. Gregorčiča. On je to obljubil. Svojo obljubo je preklical šele tedaj, ko so ga napadli in nahrulili kobariški liberalni krémariji. To ve v Kobaridu skoro vsak otrok.

(Udeležba.) „Soča“ tolaži sebe in slepi druge, da je bilo na shodu le kakih 60 do 80 oseb. Resnica je, da je bilo na shodu res 250—300 oseb. Obe sobi in veža pred njima v gostilni „pri Nemcu“ sta bili natlačeni do zadnje pedi prostora; vsak, kdor želi potipati gorko laž „Soče“, si te prostore lahko ogleda in presodi, ali zajmejo res le 60—80 oseb. Tu ima laž najkrajše noge. Trditev „Soče“ o udeležbi na shodu je samo slepenje javnosti.

(Živio javni shod!) Po shodu (povdarjamo: po shodu) se je zbralo pred gostilno „pri Nemcu“ nekaj „naprednih“ Kobaridcev in nekaj najetih okoličanov, ki so upili: živio javni shod! Zakaj so zahtevali javnega shoda, to je v sedanjih razmerah v Kobaridu vsakemu jasno. Njihov namen je bil, shod razgnati. — Gabršček sam je dejal zadnjič v Kobaridu, da razžene vsak shod, ki bi ga tukaj sklicala nasprotna stranka. Mari bi bil molčal!

Da bi tukaj sklicali javni shod samo za skandale Tumovih pristašev, to je že prevelika zahteva. Tukajšnji shod je bil namenjen zaupnim možem, in tem se je tudi govorilo. Če si imata Gabršček in Gregorčič v čem prerekali, storita to lahko v Gorici, nikar da bi oba nalašč zato še hodila iz Gorice v Kobarid.

Kobaridci so po številu prejeli razmeroma največ vabil, nad 30, nikar pa 6, kakor trdi „Soča“. Da je med njimi še veliko več mož Gabrščekove stranke, to je gotova stvar, ali uvažuje, da so bili na shod vabljeni možje iz vseh bližnjih krajev, in zato tudi uvažuje prostore shoda, ni bilo mogoče, dati jim več vabil. To bodo tudi oni blagohotno oprostili.

(Iz prepričanja.) Kakšni ljudje so delali tukaj reklamo za dr. Tumovo stranko, sledi iz nastopnih vstic.

Po odhodu dr. Gregorčiča so dejali oni, ki so jih opili kobariški liberalni kolovodji: no, sedaj bomo videli, kako se sponesejo, kaj nam dajo zato, da smo jih tako ubogali! Tako tedaj! Le za denar in vino so upili, o stvari sami niso imeli niti pojma, o prepričanju ni niti govora. In, res so „naprednjaki“ plačali za to tulenje veliko vina in stalo jih je veliko kronic.

Nekoga, ki je hudo upil, zavrne drugi: „Kaj upiješ, saj ne veš, ne za kaj in ne za koga se gre!“ „Nič za to, če ne vem, živio Tula!“ zaupije v odgovor prvi. Poleg klicev: živio Tula! se je slišal tudi klic: živio Tema! Proti takemu pačenju svojega imena bo dr. Tuma pač protestiral!

Kako so bili vinjeni ti razgrajaci, pojasnjuje tudi ta prizor. Zvečer, ko je odhajal dr. Gregorčič iz Kobarida, je stopil nekdo med nje in zaupil: živio kobariška kultura! In odzvali so se z glasnimi živio! Nato jim je zaklical: živio kobariška surovost! In zopet so zagromeli glasni: živio! Eto Tumovih zavednih (!) pristašev!

Pisati bi se dalo še več, ali preveč časti bi bilo za „Sočo“, ako bi se hotelo zavračati vse njene laži. Ugled, ki ga je do sedaj užival trg, tudi brani človeku, da bi nadalje rakrival vse surove prizore izza onega večera po shodu.

Dejstvo je, da se uprizoritelj oni škandalov zdaj sami sramujejo svojega početja, ker je bilo res preveč prostaško. Njihov nastop pa je odprl ljudem oči, da sedaj jasno vidijo, kam merijo ti prekučni. Za ljudmi, ki blatijo najboljše narodne delavce, ne pojdejo oni; za ljudmi, ki zametajo sv. vero, blatijo njene svetinje in njene služabnike, ne pojdejo nikoli, ker — ne smejo.

Iz Kobarida. Odločno ugovarjamo proti nesramnim divjaškim izgredom, ki so jih napravili nekateri tukajšnji naprednjaki (kakor sami sebe imenujejo) in drugo od tajstih nadraženo in opijaneno osobje (med njimi več mlečnozobnih fantalinov, ki niti niso vedeli, zakaj kričijo in divjajo) na dan zaupnega shoda

v Kobaridu dne 14. oktobra, proti mnogozaslužnemu dež. in drž. poslancu preč. g. dr. Gregorčiču.

Obžalujemo, da se je zamoglo v našem nekdanj tako slovečem trgu kaj takega zgoditi.

Z nami obsoja ta čin vse tukajšno treznomisleče prebivalstvo.

Dr. Tumu in Kramarjevemu Andreju pa častitamo, da imata takošne pristaše.

V Kobaridu, 21. oktobra 1900.
Več kobariških tržanov.

Franz Muznik učitelj na Vrsnem zelo strasten agitator nar. napredne stranke. Za časa Gregorčičevega shoda v Kobaridu je imel ta mož dopust radi boleznih na grlu. Vsakdo bi mislil, da se bo tudi mirno zdravil. Ali ne! Po Kobaridu je pridno agitiral proti shodu dr. Gregorčiča, hujskal in dražil je ljudi na odpor proti zaupnem shodu. Če tudi bolan, se ni plašil v ta namen priti strme poti na Livek, kjer je moral nekoliko povohati, kako stojijo.

Ko je po shodu ona upijanena banda demonstrativno rohnela pred gostilno pri „Nemcu“, je g. Muznik kot ljudski učitelj stal kraj teh vinjenih razgrajčev z vidno zadovoljnim obrazom. Zvečer pa, ko se je imel dr. Gregorčič odpeljati v Gorico, je v gostilni pri g. Juretiču pozivljal ljudi, naj gredo na cesto upiti, da bo tem večji hrup. Vprašamo: Jeli imel g. Muznik dopust zato, da se zdravi, ali da agitira in hujska? Jeli vedenje g. Muznika dostojno ljudskega učitelja in vzgojitelja? Se-li njegovo ponašanje ujema z določbo c. kr. šolskega sveta glede utikanja učiteljev v politične stranke?

Sv. Misijon bude v Levpi od dne 3. novembra do 12. novembra t. l. Vodili ga bodo oč. oo. lazaristi. Slovesni sklep bude 12. nov. ob 3 pop.

„**Edinost**“ se nas zopet spominja. V št. 244. pravi, da smo mi imenovali „Amicevce“ vrle boritelje za krščansko resnico. Pozivljamo slovesno tržaško lažnjivko, da nam dokaže, kedaj smo mi govorili o „Amicu“ in kedaj o „Amicvcih“. „Primorski List“ nima z „Amicom“ prav nobene zveze, ker je ne mara imeti niti v uredništvu. O konfuznost, o konfuznost!

Štrajk na južni železnici. — Delavci pri južni železnici v Trstu so nastopili štrajk, ker so bili z dosedanjimi razmerami nezadovoljni. Zlasti jih je težil takozvani subakord, pogodba mej delavci, — vsled katere so dobivali mnogi zaslužka le tedaj, kadar je bilo dela. Delavci zahtevajo odpravo teh pogodb in stalno primerno plačo. Ravnateljstvo se je baje že izreklo, da zagotovi delavcem dnevne mezdje od 2 K 80 doli do 2 K 40 na dan ter „penzijo“ po 60—65 letu starosti in 20 letni službi po 50 oziroma 60 od sto od plače. Štrajkujočih je okoli 600 in so večinoma Slovenci.

Stric Krüger, predsednik burske ljudske vlade v Transvalu, katerega pozna vsaj po imenu ves onikani svet, je v boju zoper Angleže dokazal, da je mož na pravem mestu, čil in neumoren na duhu in telesu. Kremenitost njegovega značaja pripoznajo vsi, ki so kedaj o njem slišali. Tistim ki vedno povavljajo reumno trditev, da so le vino in sploh močne pijače za moze, kava in mleko pa le za žene, povemo, da stric Krüger nikoli ne pije ne vina, ne piva, ne žganja, ampak vodo in mleko, kedaj tudi kavo in čaj. Ne sramuje se v javnosti trkati s kozarcem mleka, kakor je ta storil, ko je holandskemu kralju Vilhelmu napil z mlekom, kar se je zdelo pričujočim morda čudno, pa zameril mu ni nihče.

Da po zimi ne gnije krompir v kleti je treba odstraniti vse nagute gomolje (krompirje), vse klice in vse listje. Vsako nesnago in zemljo je treba odstraniti od krompirja, in samo popolnoma zdrav krompir obdržati in raztrsti v nepredelanih plasteh po lesah, a lese morajo stati vsaj 30 cm nad zemljo. Dobro je, ako lese ne stoje neposredno ob zidu, da se ga krompir ne dotika, ker je zidovje v kletih navadno vlažno. O lepem vremenu je treba vrata in okna kleti odpreti, da se zrak malo spremeni in se le-ta preje osuši. Seveda je treba večkrat krompir pregledovati in vsak nagniti sad takoj odstraniti.

Državna in deželna pomoč v prid tretoreji. V pokneženi grofovini Goriški in Gradiški se ima po izgledu drugih vinorodnih dežel, v katerih se je že ugnezdila trtna uš, ustanoviti strokovna komisija, sestavljena iz zastopnikov države in dežele, ktera bo stavila predloge glede podeljevanja podpor za napravo ameriških trtnic, trtnih semenšč in uzornih vinogradov. O teh predlogih bode potem odločevalo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, dogovorjeno z deželnim odborom.

Za tekoče leto bode ta komisija presojala one prošnje, ktere so nekatera vinorejska društva in nekatere občine vže v ta namen podale.

Ko bode namestništvo za prihodnja leta ustanovljalo svoje dotične predloge, se bode oziralo na podpore, ki jih dovoli dežela za nasadbe ameriških trl.

Zastopi vinorodnih občin in vinorejska društva naj skrbje, da postanejo deležni dobrot in ugodnosti, katere jim ponujata država in dežela.

Naša društva.

Gospodarstvo... v trgovsko-obrtni zadrugi. 5. Dr. Tuma in Gabršček sta od začetka do danes vedela, da je njihuj ravnanje nepravilno in protipostavno, ker je najviše sodišče razveljavilo volitve vže 31. maja in je bila razsodba vročena ravnateljstvu 30. junija t. l., ali vse to sta skrbno skrila drugim odbornikom, ki so mislili, da je vse v redu. G. Ivan Dekleva se je podpisaval za predsednika, Gabršček ga je nadomestoval 2—3 mesece brez vsake pravice, in vsi drugi so hodili k sejam, kadar so bili povabljeni od „predsednika“. — Še celo v petek, dne 19. t. m. je dr. Tuma zatrjeval preplašanim odbornikom, da se je „Prim. List“ vrezal, češ, da se gre le za majhno formaliteto (kakor kaže tudi „Soča“) itd. Ko bo dr. Tuma nastopil kot kandidat za državni zbor, bomo vsi vedeli, koliko je verovati njegovim besedam.

Po noči od petka do sobote se je mož vendarle premislil in je naročil uradnikom(!), da naj skličejo stare odbornike ravnateljstva in nadzorovalnega sveta k skupni seji. Ta seja je bila v pondeljek dne 22. t. m. Prišel je tudi predsednik nadzorovalnega sveta gosp. prof. Čebular... Kako so se gospodje spogledavali, ko so se po 7 mesecih sešli, si lahko mislimo. Teže si je pa misliti, kako si bodo zdaj pomagali.

6. Čitatelj se bo čudil, da je tako gospodarstvo sploh mogoče v Gorici. Tudi mi pravimo, da je sramotno za goriške Slovence, da jim dr. Tuma tako bije v obraz. Krivi smo pa le sami, ali pomagati si vendarle moramo, če je sploh še kaj moštva v nas. Občni zbor bo gotovo glasoval za pristaše dr. Tume, ker on se upa sprejeti zadnji dan pred volitvijo 200 novih udov-dolžnikov kakor pri Posojilnici. Tudi bodo volili rajše še enkrat protipostavno in tako stvar zavlekli še 7 mesecev, kot da bi količkaj upoštevali naše zahteve. Narodnapredna stranka potrebuje denarnih zavodov, zato jih ne izpusti z lepa iz rok. Pri enem zavodu bo dr. Tuma ravnatelj, A. Gabršček njegov nadzornik. Tako bo sklenil občni zbor, pa mirna Bosna! — Sicer pa kedo naj gre k občnemu zboru in naj se da tam za svoj denar psovati in strahovati s pestmi, s stolicami, z revolverjem in podobnim orodjem, kakoršno rabi Andr. Gabršček? Kdo naj se tam izpostavlja nevarnosti, da ga bo poštena „Soča“ smešila eno celo leto za ono besedo, katero bi izpregovoril?!

Kako naj si torej pomagamo? Druge pomoči ni, ko **izstop iz zadruga**. Pogodbo smo sicer sklenili na pet let, ali pogodba nas ne veže, ker se je gospodje ustanovitelji zadruga sami ne drže. Postava pa nam daje pravico izstopiti s koncem leta. § 54. zadruga postave se glasi: „Vsak društvenik ima pravico izstopiti iz društva, tudi kadar je društvena pogodba na določen čas sklenena“.

§ 55. pa pravi: „Izstopiši udje smejo samo zahtevati, da jim se njihov opravični delež, kakoršen se pokaže po računskem sklepu, izplača, ako do tiste dobe ni ukrenena ali ukazana razdružba“.

Vprašali smo tudi pri sodnji in odgovorili so nam, da je postava jasna in da smemo prosto izstopiti. Če bi se ravnateljstvo ustavljalo sprejeti našo odpoved, bomo vsi skupaj vložili tožbo in gotovi smo, da pravdo vdobimo.

7. O d p o v e d. Odpoved naj se glasi: Slavni Trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici, v Semeniški ulici. Podpisani (ime, in sicer jasno) iz (kraj) hiš. št. odpovedujem s tem svoje deleže pri Trgovski-obrtni zadrugi v Gorici v zmislu §. 54 in 55. zadruga postave.

V
Podpis (lastnoročno, ali če ne zna pisati, naj se podkriža in dve priči podkrižanja naj podpiseta)

Pismo ali dopisnico naj vsak priporoča na pošti.

Udje prvga odseka (od 1. dec. 1897) imajo čas odpovedati le še do 31. t. m., drugi udje pa do 30. novembra. Mladoletni vdobijo denar izplačan tudi brez odpovedi, če prineso knjižico. Denar z obrestni vred homo vdobili še le spomladi 1901. Nam je sicer jako žal, do smo se morali odločiti za ta korak, ker nam je žal za zavod. Toda brezobzirnost, ali da rečemo boljše besnost vredništva „Soče“ ki ima v zadrugi glavno besedo in skrajno nepravilno in samovoljno ravnanje ravnateljstva nas je k temu prisililo.

Dostavek uredništva „Prim. List“ je o denarnih zavodih vedno molčal, če jih vže ni mogel priporočati. Tudi o škandaloznem občnem zboru dne 11. marca t. l. bi bili molčali, če sta bila molčala predsednika zadruga A. Gabršček in dr. Tuma v „Soči“. — Od spomladi do zdaj je „Pr. L.“ zopet molčal, nasproti sta pa gg. predsednika A. Gabršček in dr. Tuma skoraj v vsaki številki „Soče“ in „Primorca“ in na shodih napadala in smešila naše zavode (Centralno Posojilnico, posojilnice in zadruga na deželi, vse zavode na Kranjskem i. t. d.), očitala sta vsem nevednost, zlovestnost, bankrot i. t. d. Bil je torej vže skrajni čas, da smo jima posvetili. Zdjaj naj pometata pred svojim pragom, smeti je dovolj.

Podpora ljudskim hranilnicam. Ministerstvo poljedelstva je uročilo c. kr. namestništvu v Trstu 7000 kron kakor pomoč onim ljudskim hranilnicam v Istri, ki ne uživajo podpore od deželnega odbora v Poreču.

Družba sv. Mohorja je pričela razpošiljati svoje knjige dne 16. t. m. Knjige se bodo letos razpošiljale po ti-le vrsti: 1. Američani in Afričani. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Senjska, Poreška, Bosniška, Djakovska, Zagrebska, Somoteljska in Sekovska škofija. 5. Goriška škofija. 6. Tržaška škofija. 7. Ljubljanska škofija. 8. Lavantinska.

Genjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prejje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Odbor se bode po svojih močeh potrudil, da udje knjige dobé čim prejje v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter v nemajte v sreih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

Odbor slov. kat. akad. društva „Danica“ na Dunaju se je sestavil 18. t. m. pri prvi redni občni zborovi seji za zimski tečaj l. 1900/01 sledeče: Predsednik: phil. Josip Srebrnič; podpredsednik: med. Ivan Hubad; tajnik: jur. Lovro Pogačnik; blagajnik: phil. Rudolf Pregelj; knjižničar: phil. Janko Grafenauer; gospodar: jur. Anton Kragelj.

Za Alojzijevišče. — Č. gosp. Iv. Seljak 30 kg. fižola; preč. g. Iv. Leben mesto venca na grob ranjkega Jož. Dermastia 10 K; ranjki preč. g. Iv. Dugulin zapustil 160 K; preč. g. Jos. Furlani 6 K.

**Kaj, koda, Tuma, pred 110 let - da to je...
... je ...
... je ...*

Za kratek čas.

Čudne hlače. — G. Gabršček se je spravil na hlače g. dr. A. Paylicu. Piše namreč v „Soči“, da je imel dr. A. Pavlica pri kazenski obravnavi dne 15. t. m. 20 cm predolge hlače, ki so se mu po tleh valile. S tem se je pa čutil žaljenega dobro znani slovenski krojač v Gorici, ki bo brzkone tožil. Vso obravnavo prinesemo po stenografičnem zapisniku. Klicanih bo mnogo prič. Tako se vtegne s temi hlačami pojasniti in konečno razvozlati ves politički položaj na Gorškem.

Po telefonih. — Bregar je prišel v mesto in se tam sešel s prijateljem Zalogarjem. Ta mu je razkazal vse mestne imenitosti; naposled ga pelje na telefonsko postajo, da mu pokaže tudi to novost. „Glej prijatelj, ravnokar sem svojej gospej po telefonu povedal, danaj naju pričakuje s kosilom; na, vzemi cev, pritisni jo na uho in slišal boš, kako dobro me je razumela.“ — Bregar posluša in sliši, kako mu gospa Zalogarica odgovarja: „Ali nimaš nič pametnejšega opravila, kakor da tega starega osla na kosilo vabiš.“

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priloga preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

Josip Blokar

na Trgu svetega Antona št. 11.
v Gorici.

Priloga slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. — Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Sveče I. in II. vrste. — Vino v butilkah n. pr. Malaga, Marsala, Ciper, Burgunder itd.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priloga

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Podpisana priloga slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago. Knjige: molitvene, šolske in vpisne. Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, koverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdeluje

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporoča se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Vla Stretta),
se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)

priloga častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbi, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,

priloga se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniku št. 22. I. nadstropje v Gorici.

M. P O V E R A J,

priloga p. n. občinstvu svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn, obleko, sobne in dežne plašče

Velika izber

zavratnic in ovratnikov, perilo, Jäger-srajce, sploh vse k obleki spadajoče; prodaja zdravo in trpežno blago tudi na meter; vse jako po ceni.

fiv. in duhovenski povrniki od gl. 15. — nap.

Povrniki letni 9. —

Obleka možka 8.50

„ za dečke 1.80

Nepremočljivi havelok 9. —

Cene stalne; 5% odbitka. Vsako naročilo izvrši se točno.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

uljudno priporoča čast. duhovščini svojo delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodja iz srebra in medenine iz najboljših kovin po poljubnem slogu in po nizki ceni. — Stare reči popravi, posrebrni in pozlati v ognju.

Pripravo cerkvenega orodja olajšuje rečnim cerkvam s tem, da je pripravljen jim cerkveno orodje napravljati tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel staroznano gostilno

grofa Coronini-ja v Št. Petru pri Gorici.

Skrbel bom za dobro pijačo ter za okusna gorka in mrzla jedila.

Za mnogobrojen obisk se priporočam z odličnim spoštovanjem

Ivan Mežek.

Važno za vsakega!

Važno za vsakega!

Važno za vsakega!

Prodajalnica po najnižjih cenah, dokler je še kaj v zalogi!

Dobiva se za

gld. 220 niklova anker remonter ura s posebnim franc. verižico in tokom.
gld. 465 prava srebrna rem. ura s posebn. ameriško verižico in tokom.
gld. 490 prava srebrna rem. ura za gospe s posebnim angl. verižico in tokom.
gld. 1170 prava 14 karatna zlata remon. žepna ura, z baržun. škatlo in eleg. verižico.

Za vsako uro 3 leta poročstva.

gld. 150 pravi 6 karatni zlati prstan in en lep kamen.

Pošilja tudi proti povzetju ali proti predplačilu zneska. Kar ne ugaja, se vzame v 8 dneh nazaj in se koj vrne dotični znesek, tako da kupec ni v zgubi.

Bratje Hurviz, kupčija izvoza, Krakau Stradom 17

Bogato ilustrovani zapisniki cen za ure, nakile, zlato, srebrno in kineško-srebrno blago po znižanih cenah se dobivajo brezplačno in poštnine prosto. Agenti se iščejo.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici hiš. št. 10.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesta in z dežele sprejema in jih izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.

Tovarna nadplato Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in nadplato

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd. itd.

Lastna tovarna nadplato (Schuhobertheile),

šepa in urezuje se po meri iz vsacega usnja dobro in hitro.

Izdelovalnica jermenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

vošila (biksa) v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastojn in franko.

*Priloga se varuje priložnost - da ne presežete v nedovoljenih
ci po nekaterih krivih navadah - res krajec!*